

Lespakket afval

Inhoudsopgave

1. Twee basisprincipes: AFVAL en VUILNISBAK	2
1.A Wat is afval ?	2
1.B Zwerfvuil, sluikestort en straatvuilnisbakjes	4
2. Selectieve inzameling: Wat zamelen we apart in, wat kost het?	6
2.A Niet-recycleerbaar afval? Waarom betaal ik veel voor restafval?	6
2.B Recycleerbaar afval. Waarom betaal ik minder voor recycleerbaar afval?	7
2.B.1. Papier en karton	7
2.B.2. PMD	7
2.B.4. Glas	7
3. Sorteeregels en aanbieden van afval	9
3.A Juist aanbieden van afval	9
3.B Juist sorteren van PMD – GLAS – PAPIER & KARTON - GFT	9
3.C De ophaalkalender. Wanneer plaats ik welk afval buiten?	19
4 Recyclagepark	21
4.A Waartoe dient het recyclagepark?	18
4.B Praktisch: waar ligt het recyclagepark en wanneer is het open	19
4.C Wat is allemaal GRATIS op het recyclagepark	24
4.D Gevaarlijk afval	24
BIJLAGEN	28

1. Twee basisprincipes: AFVAL en VUILNISBAK

SITUERING

De manier waarop afval ingezameld wordt, verschilt van land tot land. Nieuwe inwoners van België dienen vertrouwd te worden met het systeem van selectieve afvalophaling aan huis en het gebruik van straatvuilnisbakjes in de openbare ruimte.

LEERDOEL:

De leerling kent het verschil tussen huis-aan-huis ophaling, straatvuilnisbakjes, zwerfvuil en sluikstort.

1.A Wat is afval?

DISCUSSIEOEFENING: Wat is afval? Geef enkele voorbeelden (+/- 5 min.)

Afval is een voorwerp dat je kwijt wil, dat je wil weggooien.

Vaak is het een verpakking, maar niet noodzakelijk. Afval kan ook een heel product zijn (vervallen voedsel), een defect voorwerp (defect elektronisch toestel) of werkelijk kapot voorwerp (bv gebroken vlak glas, oude kleding).

KLASSIKALE OEFENING: traject dat afval volgt van bij je thuis tot en met de ophaling (+/- 15 minuten)

[Deze oefening is toegevoegd als bijlage om te kopiëren voor elke leerling]

Leg de foto's in de juiste volgorde.

1. Ik heb **thuis een stuk afval**
2. Ik gooi het thuis in een vuilnisbakje.
De meeste gezinnen hebben een vaste plaats ergens centraal in huis waar ze hun afval verzamelen. Ze zetten **een vuilbakje met een plastic zakje erin** om het afval samen te houden. Een typische plaats hiervoor is in de keuken onder de afwasbak.
3. Is dit vuilnisbakje vol, dan gaat het zakje met het afval in de officiële **groene/bruine zak van Incovo/Interza**. In de meeste gezinnen of woningen staat deze zak ergens op een koele plaats verder van het woongedeelte bv in de garage, in een schuurtje, op een koer of onder een afdak.
4. Op de dag van de ophaling -wanneer deze is, kan ik zien op de ophaalkalender- zet ik de **restafvalzak op de stoep** voor mijn huis.
5. De **ophaalwagen van Incovo/Interza** neemt het afval mee (enkel op die dag).

1.B Zwerfvuil, sluikestort en straatvuilnisbakjes

DISCUSSIEOEFENING 1: verschil tussen zwerfvuil en sluikestort (+/- 15 minuten)

- (1) Schrijf het woord 'zwerfvuil' links op bord. Schrijf 'sluikestort' rechts.
- (2) Discussie openen: "Wat zie je zoal op straat aan afval?"
 Alles wat cursisten opnoemen aan zwerfvuil onder zwerfvuil noteren.
 Alles wat ze opnoemen aan sluikestort onder sluikestort noteren.
 -Zwerfvuil:
 sigarettenpeuken, kauwgom, etensresten, blikjes, plastic flesjes, tickets, papieren zakjes, kranten, tijdschriften ...
 -Sluikestort:
 dichtgeknoopte zakjes afval van thuis, volle vuilniszakken (meestal in een foute of niet-reglementaire zak bv zwarte zak), matras, koelkast, bouw- en sloopafval, vaak op braakliggende percelen: hopen grasafval of ander groenafval (takkensnoeisel).
- (3) Op basis van wat er aan voorbeelden staat, de definitie van zwerfvuil en sluikestort samen formuleren.

Zwerfvuil op straat:	Sluikestort op straat
-kleine stukjes afval	-Grotere stukken afval
-Afval dat op straat ontstaat (bv broodje eten, blikje drinken op een bankje)	-Afval dat meestal niet op straat ontstaan is
-Vaak nonchalant, zonder bij stil te staan, gegooid	-Doelbewust dumpen van afval
-Mensen weten meestal wel dat het niet mag	-Mensen weten zeer goed dat het niet mag
-maar toch niet uit kwaadaardigheid	-Met bewust kwaad opzet daar gegooid

Conclusie: wat gooi ik in een straatvuilnisbakje?

Als je afval op straat hebt en je gooit het op de grond (in en berm, park, bos...), dan is dit **zwerfvuil**. Zwerfvuil gooien wordt beboet met zwerfvuilboetes. Zwerfvuil moet altijd in de vuilbak.

Als je afval van thuis in de straatvuilnisbakjes gaat gooien, dan is dit **sluikestort**. Dit wordt bestraft met sluikestortboetes (steeds meer dan 100 euro). Huishoudelijk afval moet altijd thuis in de eigen vuilnisbak. Huishoudelijk afval mag nooit in de straatvuilnisbakjes gegooid worden.

Zwerfvuil:
WEL in de straatvuilbak

Huishoudelijk afval:
NIET in de straatvuilbak

DISCUSSIE-DEFENING 2: discussie over de sociale aanvaardbaarheid van zwerfvuil – sluikestort (+/- 15 min)

2. Selectieve inzameling: Wat zamelen we apart in, wat kost het?

LEERDOEL:

De leerling kent de verschillende afvalsoorten die aan huis opgehaald worden en het verwerkingsproces. De leerling begrijpt dat sorteren belangrijk is en begrijpt waarom men dient te betalen voor afval.

KLASSIKALE OEFENING: Welke verschillende soorten afval kan je aanbieden? Groepeer de verschillende soorten op het bord. Scheid het recycleerbaar afval van het niet-recycleerbaar restafval. (+/-20 min.)

2.A Niet-recycleerbaar afval? Waarom betaal ik veel voor restafval?

Restafval is niet-gesorteerd afval. De ophaalwagen komt de (officiële) zak restafval ophalen en brengt deze naar de verbrandingsoven. Verbrandingsovens zijn duur en milieubelastend. Daarom is ook voor de inwoners het restafval duurder. Een grote restafvalzak kost 1,8 euro bij Incovo en 2 euro bij Interza. Een inwoner betaalt de werkelijke kost van de verwerking van dit afval.

Veel restafval → veel zakken van 1,8/2 euro
Weinig afval → weinig zakken van 1,8/2 euro
→ Besluit: je betaalt wat je verbruikt

Dit systeem is het meest EERLIJK:
de prijs zit verwerkt in de zakken zelf.

Bijvoorbeeld een gemeentebelasting zou iedereen op het einde van het jaar hetzelfde bedrag betalen. Maar in dat geval betaalt een inwoner die goed sorteert en weinig afval heeft mee voor een inwoner of gezin met veel afval en die waarschijnlijk niet goed sorteert. Dit is niet eerlijk! Daarom doen we dit niet.

Door de prijs in de zakken door te rekenen, betaal je in onze gemeente correct wat je werkelijk verbruikt. Niet meer, niet minder. Eerlijker kan niet!
Net zoals voor water en elektriciteit, betaal je ook hier je eigen rekening.

2.B Recycleerbaar afval. Waarom betaal ik minder voor recycleerbaar afval?

Gesorteerd afval wordt niet verbrand, maar gaat naar de recyclagefabriek. Daar wordt van het afval nieuwe producten gemaakt. Gesorteerd afval is meestal gratis (glas of papier/karton) of vele malen goedkoper dan restafval (PMD: 0.15 cent/zak). Een inwoner betaalt hier NIET de werkelijke kost voor de verwerking/recyclage van dit afval, maar betaalt minder. Dit wordt expres zo gedaan om een inwoner te belonen te sorteren. De reden is dat we zo veel mogelijk mensen willen motiveren om zo goed mogelijk te sorteren.

2.B.1. Papier en karton

Papier/karton geef je mee met de papierophaling aan huis.

Van papier wordt nieuw papier gemaakt.

2.B.2. PMD

PMD geef je mee met de PMD-ophaling aan huis.

Van plastic wordt opnieuw plastic gemaakt.

Van metaal worden metalen producten gemaakt, bv fietsen, auto's, ...

2.B.3. GFT

GFT geef je mee met de GFT-ophaling aan huis.

Groente-, fruit en tuinafval wordt gecomposteerd tot compost voor in de tuin.

2.B.4. Glas

Glas gooi je in een glasbol.

Van glas worden opnieuw glazen flessen en borden gemaakt.

Bij Interza wordt glas ook aan huis opgehaald.

In een notendop:

Sorteren is goedkoper én milieuvriendelijker. Grondstoffen op aarde zijn eindig. Afval sorteren, recyclen en er nieuwe producten maken zorgt ervoor dat de basisgrondstoffen niet of minder snel uitgeput geraken.

INDIVIDUELE OEFENING: Omcirkel wat juist is

[Deze oefening is toegevoegd als bijlage om te kopiëren voor elke leerling]

1) Restafval wordt verbrand	<u>JA</u>	NEE
2) Papierophaling is betalend	JA	<u>NEE</u>
3) PMD-zak is 12x goedkoper dan een restafvalzak	<u>JA</u>	NEE
4) GFT wordt gerecycleerd tot compost	<u>JA</u>	NEE

3. Sorteeregels en aanbieden van afval

3.A Juist aanbieden van afval

LEERDOEL:

De leerling kent de sorteeregels, weet hoe en wanneer afval dient aangeboden te

KLASSIKALE OEFENING: Gebruik juiste zakken voor restafval en PMD (+-5 min.)

“Wat zie je? Wat zijn de verschillen? Wat is telkens fout aan deze drie zakken?”

Deze zakken zijn JUIST WAAROM?	Deze zakken zijn VERKEERD. WAAROM?
<div style="text-align: center;"> </div> <p>OPLOSSING Enkel officiële zakken met het logo van Incovo of Interza</p>	<div style="text-align: center;"> </div> <p>OPLOSSING: -Geen zwarte zakken -Geen blauwe zakken zonder logo van Incovo of Interza -Geen zakken van Brussel</p>

3.B Juist sorteren van PMD – GLAS – PAPIER & KARTON – GFT

Tips bij het aanleren van sorteeregels:

1. Wat mag er bij PMD?

Het gaat om **LEGE VERPAKKINGEN**

- A. Plastics VERPAKKINGEN (ook yoghurtpotjes, wikkels van koekjes, schaaltes, vlotjes, chipszakjes, tubes, ...)
- B. Metalen verpakkingen (ook aluminiumschaaltjes, spuitbussen, ...)
- C. DRANKkartons: Belangrijk: enkel vloeistoffen (bv. tabaksdoos niet)

2. Wat mag er bij Papier en karton?

Toegelaten is alle afval dat bestaat uit papier of karton. Met een paar uitzonderingen ivm vervuiling in het papier, bv: behangpapier (veel lijmen), vervuild of vet papier, gebruikte papieren zakdoeken...

3. Wat mag er bij glas,

Het gaat om LEGE GLAZEN VERPAKKINGEN

In de glasbol mogen 'glazen flessen en bokalen'. Met andere woorden: om de regels voor glas goed te volgen, kijk je of het een verpakking is en naar het materiaal (bv. geen vlak glas of Pyrex ovenschotel of fles van aardewerk).

KLASSIKALE OEFENING (+/- 1 uur)

Benodigheden: Sorteergidsen, pmd-, restafvalzak en afval voor in de restafvalzak of pmd-zak. Beschikbaar bij Incovo/interza, in het centrum voor basiseducatie, de Open School te Vilvoorde (Nolet de Brauwerestraat 14) en te Machelen (Nieuwstraat 5). Extra exemplaren van de sorteergidsen gratis aan te vragen via info@incovo.be of info@interza.be.

- **Sorteerflyer PMD, glas, papier/karton: sorteeregels adhv iconen juist/fout**
Iedere leerling krijgt een sorteerflyer. De leerkracht stelt vragen of toont een foto. Ieder probeert adhv de sorteerflyer te vinden waar het gesorteerd moet worden.
- **PMD-zak met juist en fout materiaal**
De leerkracht giet de PMD-zak leeg. Links wordt het juiste materiaal opgesteld: stapel plastic verpakkingen, stapel metaal, stapel drankkartons. Rechts wordt al het foute materiaal opgesteld. Er wordt duidelijk gezegd waarom het niet in de PMD-zak mag.

DISCUSSIE-OEFENING : Wat doe je als er pmd-zakken blijven staan? (+-5 min.)

ORANJE STICKER op je zak NA de ophaling?

➔ Er zit iets verkeerd in!

WAT te doen ?

1. Zak terug binnennemen
2. Hersorteren
3. Sticker eraf trekken
4. Bij volgende ophaling terug buiten zetten

PMD of Rest? Stel jezelf 2 vragen:

1. Is de plastic verpakking leeg?	Ja
2. Is het een verpakking?	Ja

Tweemaal ja?

Hoera! Dit plastic afval hoort thuis bij de PMD.

ALLEEN plastieken verpakkingen bij PMD
Andere plastic: naar het recyclagepark

KLASSIKALE OEFENING: Hoe bied je glas aan? (+/- 15 min.)

“Bespreek wat jullie zien. Rechts staat verkeerd aangeboden glas. Waarom?”

<p>GLAS</p> <ul style="list-style-type: none"> -Flessen en bokalen -Helemaal leeg -Van doorzichtig glas 	<p>Verkeerd aangeboden</p>
	
<ul style="list-style-type: none"> - Alleen glazen flessen en bokalen in het juiste gat van de glasbol gooien 	<ul style="list-style-type: none"> - Geen afval naast de glasbol plaatsen - Geen pyrex, porselein, vlak glas,...

KLASSIKALE OEFENING: Hoe bied je papier/karton aan? (+/- 15 min.)

“Bespreek wat jullie zien. Rechts staat verkeerd aangeboden papier/karton. Waarom?”

<p>Papier en karton</p>	<p>Verkeerd aangeboden</p>
	
<p>Juiste papieraanbieding:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Gesloten kartonnen doos -Dichtgeknoopt met natuurtouw - Interza: in gele container 	<p>Papier niet in:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Een open doos 2. Een plasticen zak

KLASSIKALE OEFENING: Hoe bied je GFT aan? (+/- 15 min.)

“Bespreek wat jullie zien. Wat is er nodig om GFT juist aan te bieden.

GFT Groenten-, fruit- en tuinafval	Verkeerde GFT
	
<p>Incovo: in groene tuincontainer Interza: in zwarte tuincontainer</p>	<p>Hierboven: Katten die gft-zak scheurden Stop geen vlees, vis, zuivel in de container Stop dit ook niet in de gft-container:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vloeistoffen - Aarde of graszoden

INDIVIDUELE OEFENING: Selectieve inzameling (opl. a:3 / c:7 / d:2 / e: 1 - 4-5 - 6)

[Deze oefening is toegevoegd als bijlage om te kopiëren voor elke leerling]

Verbind het afval met je juiste ophaling

a	
b	
c	
d	
e	

INDIVIDUELE OEFENING : Omcirkel wat in de PMD-zak mag.

Nog beter sorteren?

Schrijf R als het bij restafval hoort / Plaats P bij papierafval / Noteer G bij glasafval

[Oplossing: PMD: deodorant, colablikje, metalen doos, drankkarton, Boursin potje, wit schaalpje, plastic folie, plastic bekertje

Restafval: /

Papierafval: foto folders / glasafval: foto bokaal en fles]

[Deze oefening is toegevoegd als bijlage om te kopiëren voor elke leerling]

INDIVIDUELE OEFENING: Wat mag in de glasbol?

[Deze oefening is toegevoegd als bijlage om te kopiëren voor elke leerling]

OPLOSSING: 3- 4- 5 – 9 - (7)

OPM: 7 mag in principe bij de glasophaling, maar het betreft retourglas met statiegeld

Wat mag niet bij de glasophaling?

1 – 6 hittebestendig glas

2 – 8 : aardewerk of keramiek, porselein, recipiënten in terracotta

10 : de glazen flessen en bokalen moeten volledig leeg zijn

gebroken ovenschotel

gebroken tas

lege wijnfles

lege fles
aftershave

lege
glazen bokaal

glazen kan

lege bierfles

gebroken bord

lege fles

chocopot
met restjes

INDIVIDUELE OEFENING - sorteren

[Deze oefening is toegevoegd als bijlage om te kopiëren voor elke leerling]

OMCIRKEL wat juist is.

1 Bij het glas mag enkel doorzichtig glas	JA	<u>NEE</u>
2 In de PMD-zak mogen blikjes	<u>JA</u>	NEE
3 In de PMD-zak mogen plastic flessen en andere plastic	<u>JA</u>	NEE
4 Bij de papierophaling moet mag de folie rond de reclamebladen blijven	JA	<u>NEE</u>
5 In de gft-container mogen ook gekookte etensresten	<u>JA</u>	NEE

Voor de leerkracht – oplossingen & bespreking

Ja: 2 -3 – 5

Neen: 1, doorzichtig en gekleurd glas moet wel gescheiden ingezameld worden in de glasbollen.

Neen: 4, over sorteeregels

4 Reclamefolders mogen bij het papier/karton. Maar de plastic folie moet verwijderd worden. Alle plastic folies kunnen gratis naar het recyclagepark.

KLASSIKAAL SORTEERSPEL:

Concept: 6 personen zijn verantwoordelijk voor de verwerking van 1 afvalsoort:

- 1) de compostman is verantwoordelijk voor gft
- 2) De pulpman is verantwoordelijk voor papier en karton
- 3) De verbrander is verantwoordelijk voor restafval
- 4) De recycleerder is verantwoordelijk voor pmd
- 5) De smelter is verantwoordelijk voor glas
- 6) De parkwachter is verantwoordelijk voor de afvalsoorten op het recyclagepark

De 6 verantwoordelijken krijgen hiervoor een gft-container, kartonnen doos en natuurtouw, restafvalzak, pmd-zak, glasbol, fluovestje. Elke andere leerling krijgt enkele stukken afval.

Het is de bedoeling dat de leerlingen het stuk afval naar de juiste verantwoordelijke brengen.

De verantwoordelijken zorgen voor het correct aanbieden van de afvalfractie. De verantwoordelijken 1, 2, 3, en 4 bepalen aan de hand van de kalender wanneer ze het afval buiten plaatsen.

De leerkracht gaat langs en controleert of alles correct gesorteerd en aangeboden wordt.

Benodigdheden:

- Pmd-zak, restafvalzak, gft-mandje en afval voor in de pmd-zak en in de restafvalzak.
- Andere benodigdheden zelf te verzamelen:
  - o Gft-afval, papier en karton, glas, afval voor het recyclagepark
  - o Tekening glasbol, fluovestje, kartonnen doos en natuurtouw

3.C De ophaalkalender. Wanneer plaats ik welk afval buiten?

KLASSIKALE OEFENING: Hoe gebruik ik de ophaalkalender? (+/- 1 uur)

Benodigdheden: Ophaalkalenders. Exemplaren van de ophaalkalender van Incovo gratis aan te vragen via info@incovo.be of voor Interza via info@interza.be

LEERDOEL:

- 1) De leerlingen leren hun straat op te zoeken (voor Machelen en Vilvoorde), het afval juist en op de juiste dag aan te bieden.
- 2) De leerlingen leren de ophaalkalender te interpreteren
- 3) De leerlingen leren de iconen te begrijpen.

"Beantwoord onderstaande vragen."

1. Tot welke **ophaalregio** behoort jouw straat?
  - Voor Vilvoorde: er zijn twee regio's: 'Vilvoorde' is allesbehalve Koningslo, 'Koningslo' omvat de straten die op de achterkant van de kalender vermeld staan.
  - Voor Machelen: er zijn twee regio's met elk een aparte ophaalkalender: Machelen centrum, en Machelen Rand en Diegem.
2. **Wanneer** zet je **welk afval** buiten (tabel interpreteren: jaarkalender met ophalingen in hun straat)
  - a. Op welke dag van de week zet je je afval buiten? Steeds op ...
  - b. Wat betekenen de iconen?
  - c. Zoek op aan de hand van de afvalkalender:
    - Op welke datum van de maand januari wordt het papier opgehaald?
    - Op welke data van de maand augustus wordt gft opgehaald?
    - Op welke data van de maand maart wordt pmd opgehaald?
    - Wat zet je buiten in de derde week van de maand mei?

KLASSIKALE OEFENING : Ophaalkalender juist interpreteren (15 min.)

[Deze oefening is toegevoegd als bijlage om te kopiëren voor elke leerling]

Verbind de afbeeldingen met de juiste ophaalfrequentie en met de juiste afvalsoort

ICOON op de kalender	OPHAALFREQUENTIE	AFVALSOORT
	Elke week	PAPIER EN KARTON
	Elke week	PMD
	Om de week (tweewekelijks)	REST
	Om de week (tweewekelijks)	GFT

4 Recyclagepark

LEERDOEL:

- 1) De leerlingen kennen het recyclagepark en zijn doel.
- 2) De leerlingen kennen de gedragsregels op het recyclagepark
- 3) De leerlingen kennen de locatie van het recyclagepark en de afvalsoorten die er heen gebracht kunnen worden.
- 4) De leerlingen kennen de tarieven van het recyclagepark en kunnen de tabel te interpreteren.
- 5) De leerlingen kennen KGA en weten wat ermee te doen.

Een gratis rondleiding op het recyclagepark is mogelijk. Neem hiertoe contact op met communicatie@incovo.be of communicatie@interza.be.

4.A Waartoe dient het recyclagepark?

1. Voor ander afval dat gerecycleerd kan worden

Hoe meer je sorteert, hoe beter voor je portemonnee en voor het milieu. Niet alleen papier, karton en pmd (en glas) dat aan huis wordt opgehaald, kan je sorteren. Heel wat zaken zoals isomo, plastic folies, hout en harde plastics in kleine hoeveelheden,... kunnen gratis naar het recyclagepark gebracht worden. Zo hoeven ze niet verbrand te worden maar worden ze **gerecycleerd** tot nieuwe materialen. En natuurlijk spaar je je heel wat geld uit!

2. Voor Klein Gevaarlijk Afval.

Spuitjes, pesticiden, verfpotten, frituurolie,... . Heel wat afval is **gevaarlijk**, vraagt om een aparte verwerking en vormen een gevaar voor de ophalers. Het mag dus niet in de restafvalzak gestoken worden. Ook dit afval wordt veilig ingezameld op het recyclagepark.

4 B. Hoe gedraag ik me op het recyclagepark?

Breng je houtafval naar het recyclagepark, dan gooi je dit in de container voor hout. Heb je isomo bij? Dan doe je dit in de zak voor isomo.

Net zoals thuis met je glas, je pmd of je papier/karton, sorteer je op het recyclagepark het juiste materiaal op de daartoe bestemde plaats. De parkwachter kan je helpen of raad geven.

Overloop de volgende gedragsregels:

4.C. Praktisch: waar ligt het recyclagepark en wanneer is het open

In de ophaalkalender vind je het adres en de openingsuren van het recyclagepark.

OPGELET: op de meeste dagen (behalve op woensdag) moet je een afspraak maken voor het recyclagepark. Dan kan via de link die je vindt op de website.

KLASSIKALE OEFENING : interpreteer de tabel met openingsuren en beantwoord de vragen

- Kan ik op vrijdagmiddag terecht op het recyclagepark?
- Ik koop op maandag een nieuwe zetel. Ik wil zo snel mogelijk de oude zetel naar het recyclagepark brengen. Wanneer kan dit?
- In de voormiddag werk ik niet en ben ik vrij. Wanneer kan ik met mijn houten kast naar het recyclagepark?
- Het is vrijdagavond 18.45 uur. Wanneer kan ik het snelst mijn volle bus gebruikte frituurolie naar het recyclagepark brengen?

4.D. Wat is allemaal GRATIS op het recyclagepark

KLASSIKALE OEFENING: interpreteer de tabellen: Hoeveel betaal ik en waarom?

1. Ik kom met een gewone personenwagen. In de koffer heb ik hout.
2. Ik breng frituurolie, isomo en een metalen kast.
3. Ik breng twee zetels groot restafval, een eenpersoonszetel en een tweepersoonszetel.
4. Ik ben met de fiets en breng oude verfpotten en lege bussen insecticiden, batterijen en lampen.
5. Ik breng takkensnoeisel uit mijn tuin.
6. Ik breng gemengd bouwafval.
7. Ik breng zuiver steenpuin.
8. Ik breng glazen flessen en bokalen, vlak glas en TL-lampen.
9. Ik breng een kapotte wasmand.

4.E. Gevaarlijk afval

Gevaarlijke producten belasten onze gezondheid, het milieu, of zijn zelfs levensbedreigend. Het is erg belangrijk dat deze producten goed verwerkt worden. De verwerking vraagt bijzondere aandacht.

Met gevaarlijke producten kan je **gratis** terecht op het recyclagepark. Ze horen bij de KGA (klein gevaarlijk afval). Als het je niet lukt om naar het recyclagepark te gaan, geef je de gevaarlijke producten met een buur, familielid of kennis mee.

Gevaarlijk afval loos je **nooit via de huis-aan-huis ophaling**. Giet je nooit in je tuin of op je composthoop. Spoel gevaarlijke producten nooit door in de wasbak, de wc of op straat in de riool.

Tot KGA behoren : batterijen en accu's, verf, vernis, onderhoudsproducten met gevaarkentekens, motorolie, oude röntgenfoto's, brandblusapparaten, frituurolie, tl-lampen,...

INDIVIDUELE OEFENING: gevaarlijke producten

[Deze oefening is toegevoegd als bijlage om te kopiëren voor elke leerling]

OMCIRKEL wat juist is.

1 Spuitjes mag ik in een kartonnen doos naar het recyclagepark brengen.	JA	<u>NEE</u>
2 Röntgenfoto's moeten steeds naar het recyclagepark	<u>JA</u>	NEE
3 In de PMD-zak mogen plastic flessen met een doodshoofd erop.	JA	<u>NEE</u>
4 Motorolie breng ik naar het recyclagepark. Een lege verpakkingen van motorolie mag wel in de PMD-zak.	JA	<u>NEE</u>
6 Metalen spuitbussen van insecticiden mogen bij de PMD	JA	<u>NEE</u>
7 Frituurolie mag in de gft-container	JA	<u>NEE</u>
8 Batterijen breng ik naar een ophaalpunt van Bebat of naar het recyclagepark.	<u>JA</u>	NEE
9 Gloeilampen en halogeenlampen mogen in de restafvalzak	JA	<u>NEE</u>

OPLOSSING

1 Neen. Spuitjes breng je in een speciale houder (naaldcontainer) naar het recyclagepark.

3 Neen. Verpakkingen met een doodshoofd erop horen op het recyclagepark bij de gevaarlijke producten. Gooi ze nooit in de restafvalzak, bij de PMD, door de afvoer of wc of in de natuur.

4 - 6 : Neen. Insecticiden en motorolie zijn gevaarlijke producten. Ze mogen nooit bij de PMD, maar ze mogen ook niet bij het restafval. Je brengt de producten of hun lege verpakkingen altijd naar het recyclagepark bij de KGA. Ze zijn er gratis.

7 Neen. Frituurolie kan je gratis binnenbrengen op het recyclagepark. Het is een gevaarlijk product. Doe frituurolie nooit bij het restafval of in je gft-container, nooit in je tuin gieten of doorspoelen door de lavabo of de wc.

9 Neen. Gloeilampen mogen wel de restafvalzak. Maar halogeenlampen horen tot de KGA en moeten dus naar het recyclagepark.

INDIVIDUELE OEFENING gevaarlijke producten

[Deze oefening is toegevoegd als bijlage om te kopiëren voor elke leerling]

Is het stuk afval een gevaarlijk product dat hoort op het recyclagepark bij KGA?

Of mag het gewoon thuis in de groene (Incovo) of bruine (Interza) restafvalzak? Verbind met de juiste afvalfractie.

OPLOSSING: alles hoort op het recyclagepark

In de restafvalzak
bij je thuis

Gloeilamp
Halogeenlampen
Lege verfpot

Bij de KGA
op het recyclagepark

INDIVIDUELE OEFENING *gevaarlijke producten*

[Deze oefening is toegevoegd als bijlage om te kopiëren voor elke leerling]

VERBIND de tekeningen met de juiste betekenis

	<p>Irriterend (bidons van wasproducten met dit teken mogen wél in de pmd-zak)</p>
	<p>Schadelijk voor het milieu (verpakkingen met dit teken moeten ALTIJD bij KGA)</p>
	<p>Ontvlambaar (spuitbussen van luchtverfrisser, deodorant,... met dit teken mogen wél in de pmd-zak)</p>
	<p>Verboden in de vuilnisbak te gooien (verpakkingen met dit teken moeten ALTIJD bij KGA)</p>
	<p>Giftig (Verpakkingen met dit teken moeten ALTIJD bij KGA)</p>

OPLOSSING

1. Ontvlambaar
2. Verboden in de vuilnisbak te gooien
3. Giftig
4. Irriterend
5. Schadelijk voor het milieu

BIJLAGEN

INDIVIDUELE OEFENING: Omcirkel wat juist is

1) Restafval wordt verbrand	JA	NEE
2) PMD-zak is 16 x goedkoper dan een restafvalzak	JA	NEE
3) Papierophaling is betalend	JA	NEE
4) GFT wordt gerecycleerd tot compost	JA	NEE

KLASSIKALE OEFENING: traject dat afval volgt van bij je thuis tot en met de ophaling. Leg de foto's in de juiste volgorde.

1. Ik heb **thuis een stuk afval**.
2. Ik gooi het thuis in een vuilnisbakje.
De meeste gezinnen hebben een vaste plaats ergens centraal in huis waar ze hun afval verzamelen. Ze zetten **een vuilbakje met een plastic zakje erin** om het afval samen te houden. Een typische plaats hiervoor is in de keuken onder de afwasbak.
3. Is dit vuilnisbakje vol, dan gaat het zakje met het afval in de officiële **groene zak van Incovo / bruine zak van Interza**. In de meeste gezinnen of woningen staat deze zak ergens op een koele plaats verder van het woongedeelte bv in de garage, in een schuurtje, op een koer of onder een afdak.
4. Op de dag van de ophaling zet ik de groene incovo- of bruine Interza-**restafvalzak op de stoep** voor mijn huis.
5. De **vuilniswagen van Incovo** neemt het afval mee (enkel op die dag).

INDIVIDUELE OEFENING:
Selectieve inzameling

Verbind het afval met je juiste ophaling

a	
b	
c	
d	
e	

INDIVIDUELE OEFENING - sorteren

OMCIRKEL wat juist is.

1 Bij het glas mag enkel doorzichtig glas

JA
NEE

2 In de PMD-zak mogen blikjes

JA
NEE

3 In de PMD-zak mogen plastic flessen en andere plastic

JA
NEE

4 Bij de papierophaling moet mag de folie rond de reclamebladen blijven

JA
NEE

5 In de gft-zak mogen ook gekookte etensresten

JA
NEE

INDIVIDUELE OEFENING : Omcirkel wat in de PMD-zak mag.

INDIVIDUELE OEFENING: Wat mag in de glasbol?

gebroken ovenschotel

gebroken tas

lege wijnfles

lege fles
aftershave

lege
glazen bokaal

glazen kan

lege bierfles

gebroken bord

lege fles

chocopot
met restjes

INDIVIDUELE OEFENING gevaarlijke producten

OMCIRKEL wat juist is.

1 Spuitjes mag ik in een kartonnen doos naar het recyclagepark brengen.	JA	NEE
2 Röntgenfoto's moeten steeds naar het recyclagepark	JA	NEE
3 In de PMD-zak mogen plastic flessen met een doodshoofd erop.	JA	NEE
4 Motorolie breng ik naar het recyclagepark. Een lege verpakkingen van motorolie mag wel in de PMD-zak.	JA	NEE
6 Metalen spuitbussen van insecticiden mogen bij de PMD	JA	NEE
7 Frituurolie mag in de gft-container	JA	NEE
8 Batterijen breng ik naar een ophaalpunt van Bebat of naar het recyclagepark.	JA	NEE
9 Gloeilampen en halogeenlampen mogen in de restafvalzak	JA	NEE

KLASSIKALE OEFENING : Ophaalkalender juist interpreteren (15 min.)

Verbind de afbeeldingen met de juiste ophaalfrequentie en met de foto's

ICOON op de kalender	OPHAALFREQUENTIE	AFVALSOORT
	Elke week	PAPIER EN KARTON
	Elke week	PMD
	Om de week (tweewekelijks)	REST
	Om de week (tweewekelijks)	GFT

INDIVIDUELE OEFENING gevaarlijke producten

Is het stuk afval een gevaarlijk product dat hoort op het recyclagepark bij KGA?

Of mag het gewoon thuis in de restafvalzak? Verbind met de juiste afvalfractie.

In de restafvalzak
bij je thuis

sputje	
frituurolie	
batterij	
Gloeilamp	
Halogeenlampen	
Lege verfpot	

Bij de KGA
op het recyclagepark

INDIVIDUELE OEFENING *gevaarlijke producten*

VERBIND de tekeningen met de juiste betekenis

	<p>Irriterend</p> <p>(bidons van wasproducten met dit teken mogen wél in de pmd-zak)</p>
	<p>Schadelijk voor het milieu</p> <p>(verpakkingen met dit teken moeten ALTIJD bij KGA)</p>
	<p>Ontvlambaar</p> <p>(spuitbussen van luchtverfrisser, deodorant,... met dit teken mogen wél in de pmd-zak)</p>
	<p>Verboden in de vuilnisbak te gooien</p> <p>(verpakkingen met dit teken moeten ALTIJD bij KGA)</p>
	<p>Giftig</p> <p>(verpakkingen met dit teken moeten ALTIJD bij KGA)</p>